

Dorpsspiegel Langezwaag

Gemeente Opsterland

2022

Colofon

Dorpsspiegels 2022

Opdrachtgever
Gemeente Opsterland

Projectleiding
Jitske Algra MSc

Onderzoekers
Emma Hofman MSc
Jitske Algra MSc
Mechiel Zantema MEd
Dr. Nienke Broeils

Eindredactie
Maaïke van Dijk

Uitgave
Partoer, consultants en onderzoekers
Leeuwarden, november 2022

Inhoud

Inleiding	5
1 Algemene achtergrondinformatie	6
2 Wonen in Langezwaag & Opsterland	10
2.1 Woonsituatie en kenmerken van de woning	10
2.2 Verduurzaming van woningen in Langezwaag	13
2.3 Verhuizen uit Langezwaag	14
2.4 Waarom het prettig wonen is in Langezwaag	16
3 Onderwijs in Langezwaag	17
3.1 Aanbod van onderwijs in Langezwaag	17
3.2 Reisafstand naar onderwijsvoorzieningen	18
3.3 Kwaliteit van onderwijsvoorzieningen in Langezwaag	18
4 Bewegen & gezondheid	19
4.1 Sportvoorzieningen	19
4.2 Ervaren gezondheid	20
5 Ontmoeten en voorzieningen in Langezwaag	21
5.1 Lidmaatschap maatschappelijke organisaties in Langezwaag	21
5.2 Vrijwilligers in Langezwaag	22
5.3 Tevredenheid over voorzieningen in Langezwaag	22
5.4 Vervoersmogelijkheden	24
5.5 Verbinding inwoners met het dorp Langezwaag	25
6 Zorg in Langezwaag	27
6.1 Zelfstandig wonen in Langezwaag	27
6.2 Ondersteuningsmogelijkheden in Langezwaag en de gemeente	28
7 Nabranders	29

Inleiding

De dorpsspiegels

De gemeente Opsterland heeft in de jaren 2006, 2010, 2014 en 2018 de ervaren leefbaarheid in 15 dorpen in de gemeente gemeten. Het gaat om de dorpen Bakkeveen, Beetsterzwaag/Olterterp, Frieschepalen, Gorredijk, Hemrik, Jonkerslân, Langezwaag, Lippenhuizen, Luxwoude, Nij Beets, Siegerswoude, Ureterp, Terwispel, Tijnje en Wijnjewoude. Om dit op een gedegen manier te doen, maakt de gemeente gebruik van 'dorpsspiegels'. De dorpsspiegels zijn een instrument om inzicht te verkrijgen in de leefbaarheid per dorp. Plaatselijk belangen kunnen dit inzicht gebruiken voor het ontwikkelen van hun dorpsvisies. Ook voor het gemeentelijk beleid zijn de uitkomsten van de dorpsspiegels van grote waarde.

De dorpsspiegels geven per dorp en overkoepelend voor de gemeente inzicht in welke onderdelen volgens de respondenten goed op orde zijn en op welke onderdelen verbetering mogelijk is. Daar waar mogelijk, wordt ook bekeken waar het betreffende dorp of de gemeente als geheel vier jaar geleden stond.

Partoer

De gemeente Opsterland heeft onderzoeksbureau Partoer gevraagd om de dorpsspiegels voor 2022 voor te bereiden en uit te voeren. In dit proces is Partoer, in samenwerking met gemeente Opsterland, verantwoordelijk geweest voor het opstellen, het programmeren en het analyseren van de vragenlijst. Daarnaast heeft Partoer dorpsgesprekken voorbereid en geleid. Ten slotte hebben de onderzoekers van Partoer deze rapportage en de andere dorpsrapportages opgesteld.

Rapportage

De resultaten van de dorpsspiegels zijn in afzonderlijke dorpsrapportages per dorp inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is een overall rapportage geschreven waar alle resultaten van Opsterland als geheel zijn beschreven. Relevante informatie uit de dorpsgesprekken is ook meegenomen in de rapportages.

1 Algemene achtergrondinformatie

In dit hoofdstuk leest u algemene informatie over de inwoners van Langezwaag die de vragenlijst tussen 16 mei en 8 juni 2022 hebben ingevuld. Ter aanvulling op de gegevens uit de vragenlijst is op 4 juli 2022 in Langezwaag een dorpsgesprek georganiseerd waarbij met inwoners is gesproken over de eerste resultaten van deze dorpspiegels. Relevante opmerkingen uit dit gesprek zijn zowel in de lopende tekst als door middel van quotes toegevoegd aan deze rapportage. Alle percentages in dit onderzoek zijn afgerond op hele getallen. Daardoor wijken de percentages in sommige gevallen iets af van 100 (hoger of lager).

Aantal inwoners Langezwaag & gemeente Opsterland inclusief respons

Dorp	Inwonersaantal 2022	Inwonersaantal 2018	Inwonersaantal 2013	Inwonersaantal 2009	Vershil 2018-2022
Langezwaag	1.046	1.056	1.075	1.064	-10 inwoners
Gemeente Opsterland	29.770	29.795	29.896	29.780	-25 inwoners

De vragenlijst is verzonden aan

Dorp	Aantal inwoners 2022	Verzonden brieven	Digitale respons	Schriftelijke vragenlijst	Totale respons	Responspercentage
Langezwaag	1.046	412	96	1	97	24%
Gemeente Opsterland	29.770	12.457	2.694	96	2.790	22%

In Langezwaag is een totale respons van 97 ingevulde vragenlijsten. Gedurende de vragenlijst is een aantal respondenten gestopt. Respondenten die de vragenlijst t/m vraag 20 hebben ingevuld, zijn meegenomen als respondent in de analyse. Na vraag 21 zijn in Langezwaag drie respondenten gestopt met het invullen van de vragenlijst.

In 2018 zijn in Langezwaag 61 vragenlijsten ingevuld. In absolute aantallen zijn in Langezwaag in 2022 dus 36 vragenlijsten meer ingevuld dan in 2018.

Deelnemers dorpsgesprek

Aan het eind van de vragenlijst konden respondenten aangeven of zij uitgenodigd wilden worden voor een dorpsgesprek. Deze gesprekken zijn, bij interesse van inwoners, in elk dorp georganiseerd. Tijdens een dorpsgesprek werden de eerste resultaten dan de dorpspiegels uit dat betreffende dorp gepresenteerd. Door middel van het gesprek is meer duiding aan deze resultaten gegeven.

In Langezwaag hebben 15 inwoners aangegeven uitgenodigd te willen worden voor de dorpsavond. Drie mensen hebben zich uiteindelijk aangemeld voor het gesprek en drie mensen waren aanwezig in het dorpshuis van Langezwaag.

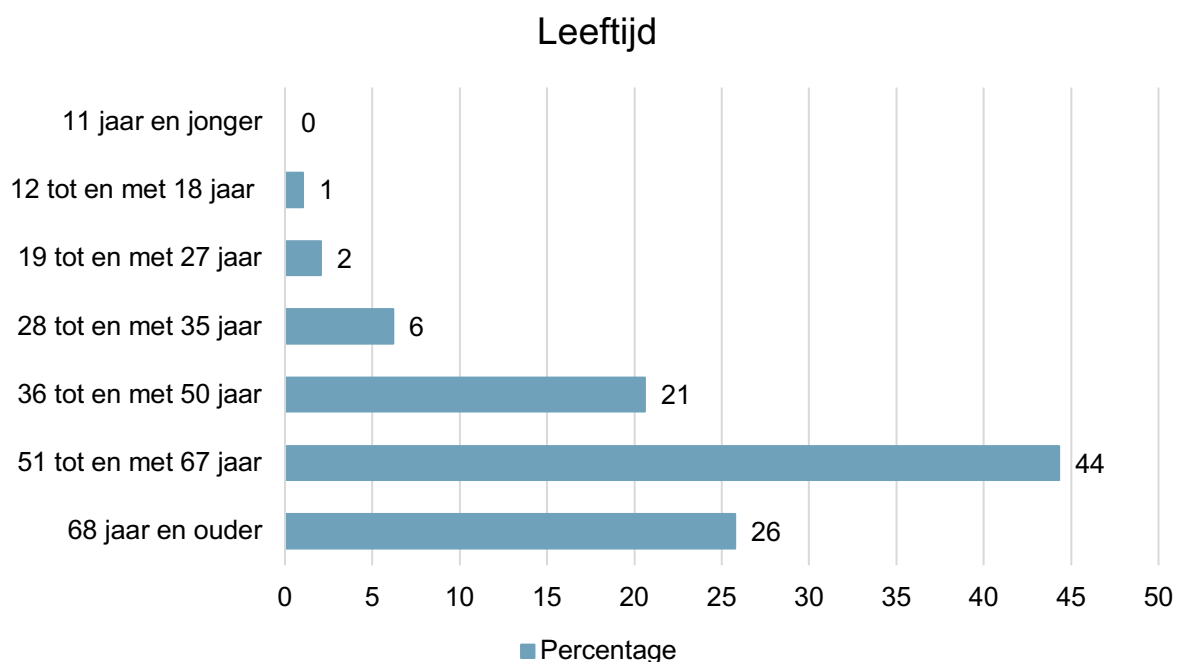
Woonduur dorp & gemeente

	0-2 jaar	2-5 jaar	5 – 10 jaar	10 – 20 jaar	20 jaar en langer
In het dorp Langezwaag	8%	11%	10%	21%	49%
In de gemeente Opsterland	6%	11%	5%	24%	54%

Hierboven is weergegeven wat de woonduur van de respondenten is in percentages. Het totale aantal respondenten in Langezwaag is 97. Dit is 100%, dit betekent dus dat van de respondenten er 19% nu tussen de twee en vijf jaar in Langezwaag woont.

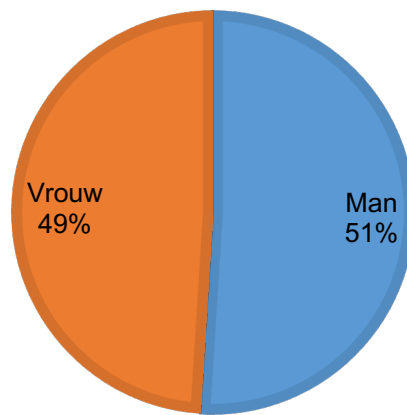
Leeftijd en geslacht

De vragenlijst is door respondenten met diverse leeftijden ingevuld. Hieronder wordt per leeftijdscategorie beschreven hoe oud de respondenten zijn. Hierin valt op dat de meerderheid van de respondenten in Langezwaag tussen de 51 en 67 jaar is (44%). Vier jaar geleden was de grootste groep respondenten tussen de 45 en 54 jaar (26%).

Tijdens het dorpsgesprek vragen aanwezigen zich af hoe het kan dat er zo weinig jongeren de vragenlijst hebben ingevuld. Er wonen veel jongeren in het dorp, maar die worden niet bereikt met een digitale enquête. Bij de sport is wel veel jeugd betrokken.

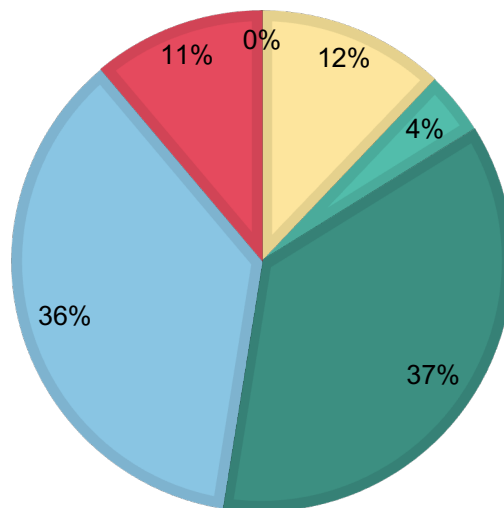
Geslacht

Hoogst genoten opleiding

De meeste respondenten in Langezwaag geven aan dat zij het mbo als hoogst genoten opleiding hebben afgemaakt (37%). Daarnaast heeft 36% het hbo afgemaakt. 4% heeft de basisschool als hoogste opleiding afgemaakt.

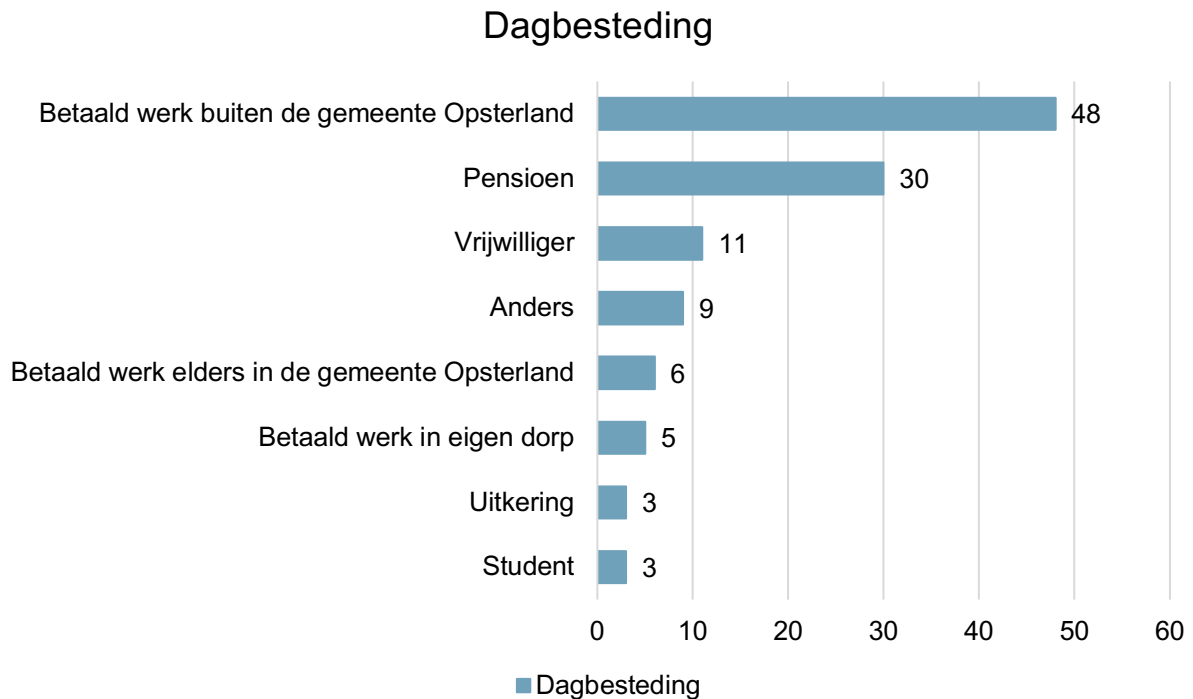
Hoogst genoten opleiding

Dagbesteding

De meeste respondenten in Langezwaag hebben betaald werk buiten de gemeente Opsterland (48%). 30% is met pensioen, dit komt overeen met het percentage 65+ers die de vragenlijst heeft ingevuld. In 2018 gaf 73% van de respondenten aan werk buiten de gemeente Opsterland te hebben. Doordat de steekproef en respons in 2018 anders was, hoeft dit niet te betekenen dat in absolute aantallen minder mensen buiten Opsterland zijn gaan werken vanuit Langezwaag. Bij anders geven respondenten nog aan dat zij zzp'er zijn of met prepensioen zijn. Ook geven respondenten aan geen werk te hebben, een WAO-uitkering te hebben en huisvrouw te zijn of op te passen op de kleinkinderen.

Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk. Daardoor is het totaal van de percentages meer dan 100%.

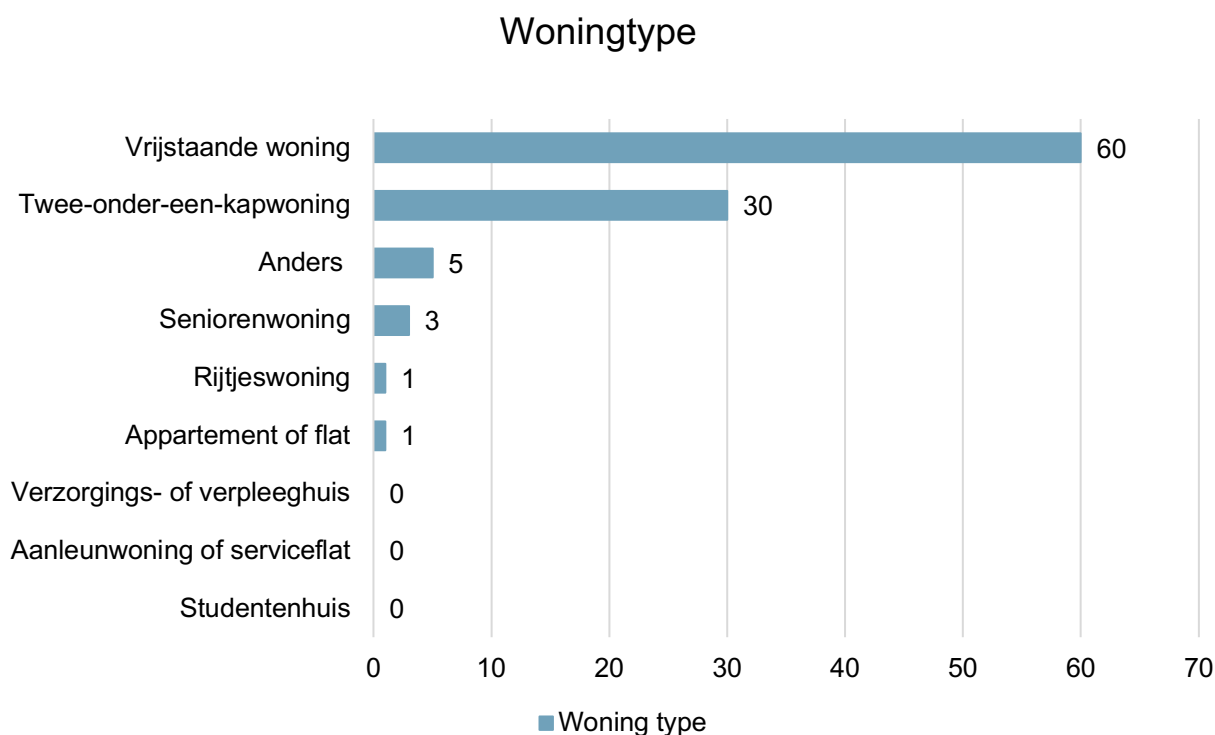
2 Wonen in Langezwaag & Opsterland

Dit hoofdstuk gaat in op het wonen in Langezwaag en Opsterland. Er zijn vragen gesteld over de woonsituatie van respondenten, verduurzaming van de woning en verhuizen.

2.1 Woonsituatie en kenmerken van de woning

Woonsituatie & Huur- of koopwoning

De meeste respondenten geven aan een in een vrijstaande woning te wonen (60%), 30% woont in een twee-onder-een-kapwoning 3% in een seniorenwoning. Bij anders wordt een (woon)boerderij, oude zuivelfabriek, kangoeroewoning en een woning buiten het dorp genoemd.

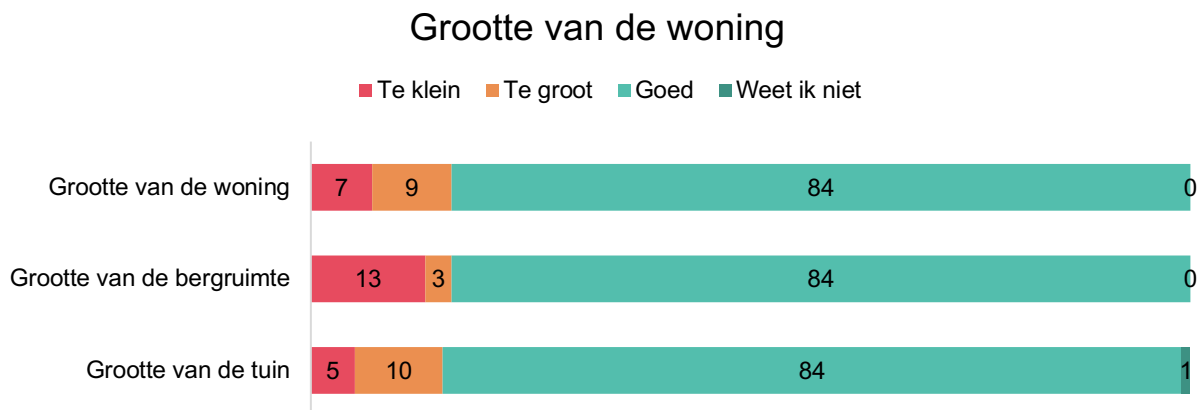
Van al deze woningen is er 85 % een koopwoning en 15 % een huurwoning. Dit percentage was vier jaar geleden gelijk. De respondenten die aangeven in een huurwoning te wonen, wonen met name in een twee-onder-een-kapwoning. Respondenten met een koopwoning wonen veelal in een vrijstaande woning.

Aanwezigen van het dorpsgesprek geven aan dat er regelmatig contact is geweest met Elkien. Er is veel doorloop in de huurwoningen, dat komt de leefbaarheid in het dorp niet ten goede volgens de aanwezigen.

Ook geven aanwezigen aan dat er weinig doorstroming is, doordat er te weinig woningen zijn in Langezwaag. Aanwezigen noemen Terwispel als voorbeeld: *“Daar hebben ze een stichting (de jeugd) opgericht om zelf te gaan bouwen. Dat kunnen we hier in Langezwaag ook gaan doen.”*. Tijdens het dorpsgesprek wordt besproken dat er een plan is voor 16 woningen in Langezwaag.

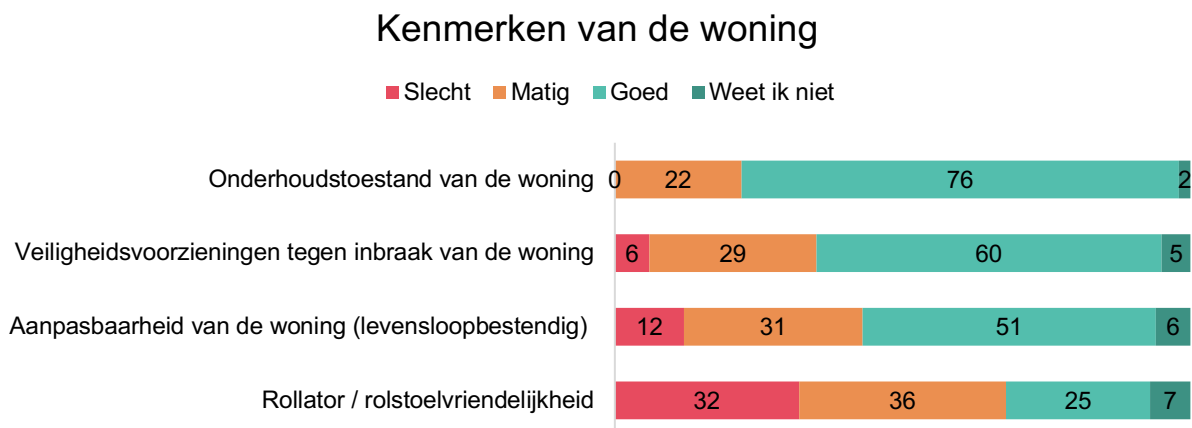
Grootte van de woning

Over het algemeen zijn respondenten tevreden over de grootte van hun woonruimte. Er zijn geen grote verschillen te zien tussen mensen die in een huur- of een koopwoning wonen. Respondenten die de grootte van hun woning te klein vinden wonen met name in een twee-onder-een-kapwoning (86%).

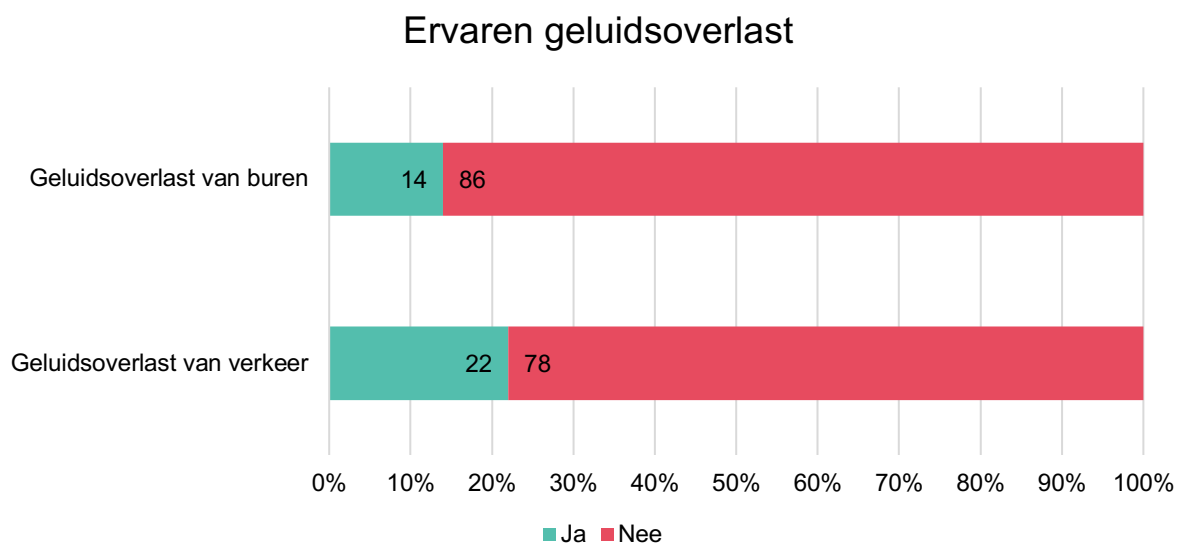
Kenmerken van de woning

Ook de kenmerken van de woning worden door de meeste respondenten als goed bevonden. Wel valt op dat een groter percentage van de respondenten de rollator-/rolstoelvriendelijkheid van de woning als slecht tot matig beoordeeld (68%). Van de respondenten die in een huurwoning woont, beoordeelt bijna iedereen (73%) dit aspect van de woning slecht tot matig. Maar ook onder respondenten met een koopwoning wordt dit als knelpunt ervaren. Dit komt overeen met hoe de respondenten hier in 2018 over dachten. In de dorpsgesprekken komt regelmatig naar voren dat dit ook met de bouwjaren van de woningen te maken kan hebben. Relatief oudere woningen, zijn (nog) niet goed voorbereid op rolstoelen of rollators. Ook is het mogelijk dat respondenten nog niet in de leeftijdsfase zitten om hierover na te (moeten) denken.

Geluidsoverlast

Er zijn meer respondenten die geluidsoverlast van het verkeer ervaren (22%) dan van de burens (14%).

Tijdens het dorpsgesprek wordt de ervaren geluidsoverlast van verkeer herkend door aanwezigen: *“Elk half uur komt er een bus en het remmen en optrekken bij een vluchtheuvel maakt veel lawaai. Het glas trilt in mijn huis”*. Ook hebben aanwezigen zorgen over De Hege Dyken. Er wordt daar hard gereden en kinderen uit Luxwoude moeten hier ook naartoe. Aanwezigen zouden het fijn vinden als snelheidsbeperkende maatregelen worden ingevoerd. Bijvoorbeeld zoals bij De Knipe, daar hebben ze verrijdbare bakken op de weg gezet. *“Er moet gewoon gehandhaafd worden, dat leert het wel af.”*

Waardering woning & veiligheid dorp

In Langezwaag beoordelen de respondenten hun woning gemiddeld met een 8. In Opsterland als geheel is dit een 8,1. In 2018 gaven de respondenten in Langezwaag hun woning gemiddeld een 8,2.

Respondenten beoordelen de veiligheid in hun dorp gemiddeld met een 7,8. In Opsterland als geheel is dit een 7,6. In 2018 gaven de respondenten in Langezwaag de veiligheid in hun dorp gemiddeld een 7,1.

“Bij De Wyngaerden hebben ze zelf een actiecomité om wat te gaan doen aan de verkeersveiligheid. Landbouwverkeer is ook een groot probleem, het is zo groot dat de wegen er niet op gemaakt zijn.”

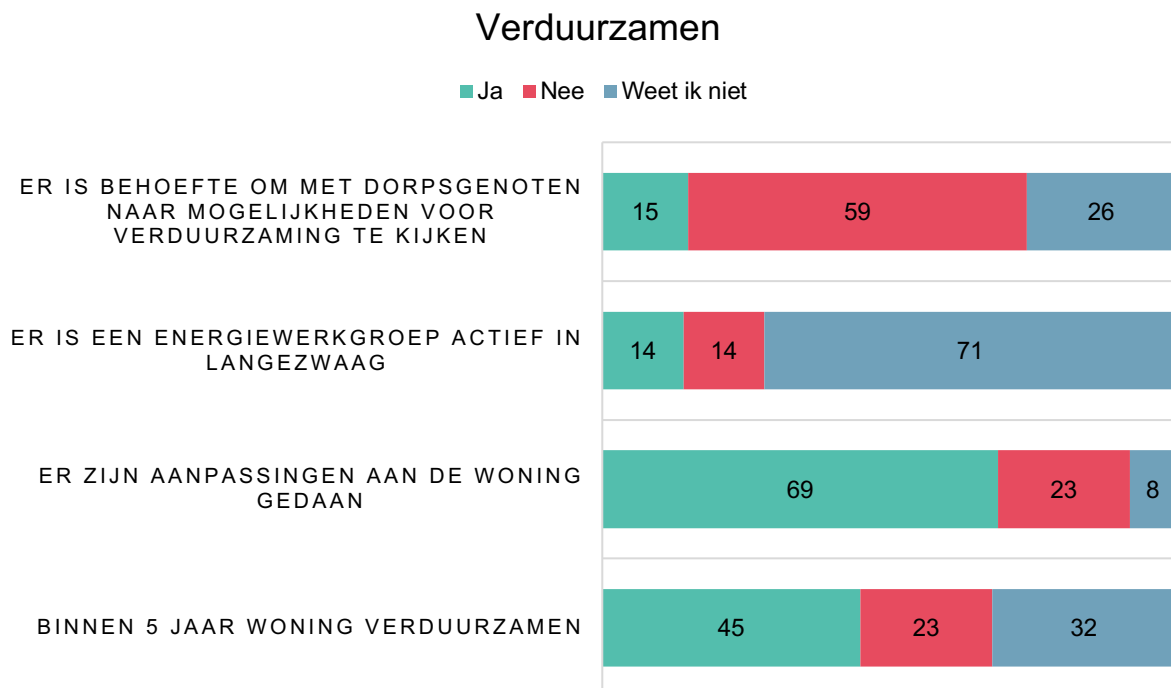
(Quote dorpsgesprek)

2.2 Verduurzaming van woningen in Langezwaag

Een groot deel van de respondenten geeft aan al aanpassingen aan de woning te hebben gedaan op het gebied van verduurzaming (69%). 45% geeft aan dit binnen vijf jaar van plan te zijn. Van de respondenten die aangeeft binnen vijf jaar de woning te willen verduurzamen, geeft 86% aan ook al aanpassingen te hebben gedaan. Zij willen hun huis dus verder verduurzamen. 14% heeft nog geen aanpassingen gedaan en is dat binnen vijf jaar van plan. In deze resultaten is ook gekeken naar opvallende verschillen tussen verschillende leeftijdscategorieën en opleidingsniveaus van de respondenten. In Langezwaag is daarin niets opvallends te zien.

“Ik denk dat het best mogelijk is om als dorp te kijken hoe je zelfvoorzienend kunt zijn en lokale energie kunt opwekken. Het begint met kleine stappen, maar we kunnen ook groot denken. Energieopwekking op grotere schaal is nog lastig. Als je zelf energie kon opslaan in een batterij dan was er veel meer in het dorp hier mogelijk bijvoorbeeld bij de kerk of de verenigingen.”

(Quote dorpsgesprek)

15% van de respondenten heeft er behoefte aan om met dorpsgenoten naar mogelijkheden voor verduurzaming te kijken. Bijna al deze respondenten wonen in een koopwoning. Aanwezigen tijdens het dorpsgesprek geven aan dat er geen energiewerkgroep actief is in Langezwaag, maar er zijn wel twee energiecoaches. Misschien wordt dat door respondenten verward met een energiewerkgroep.

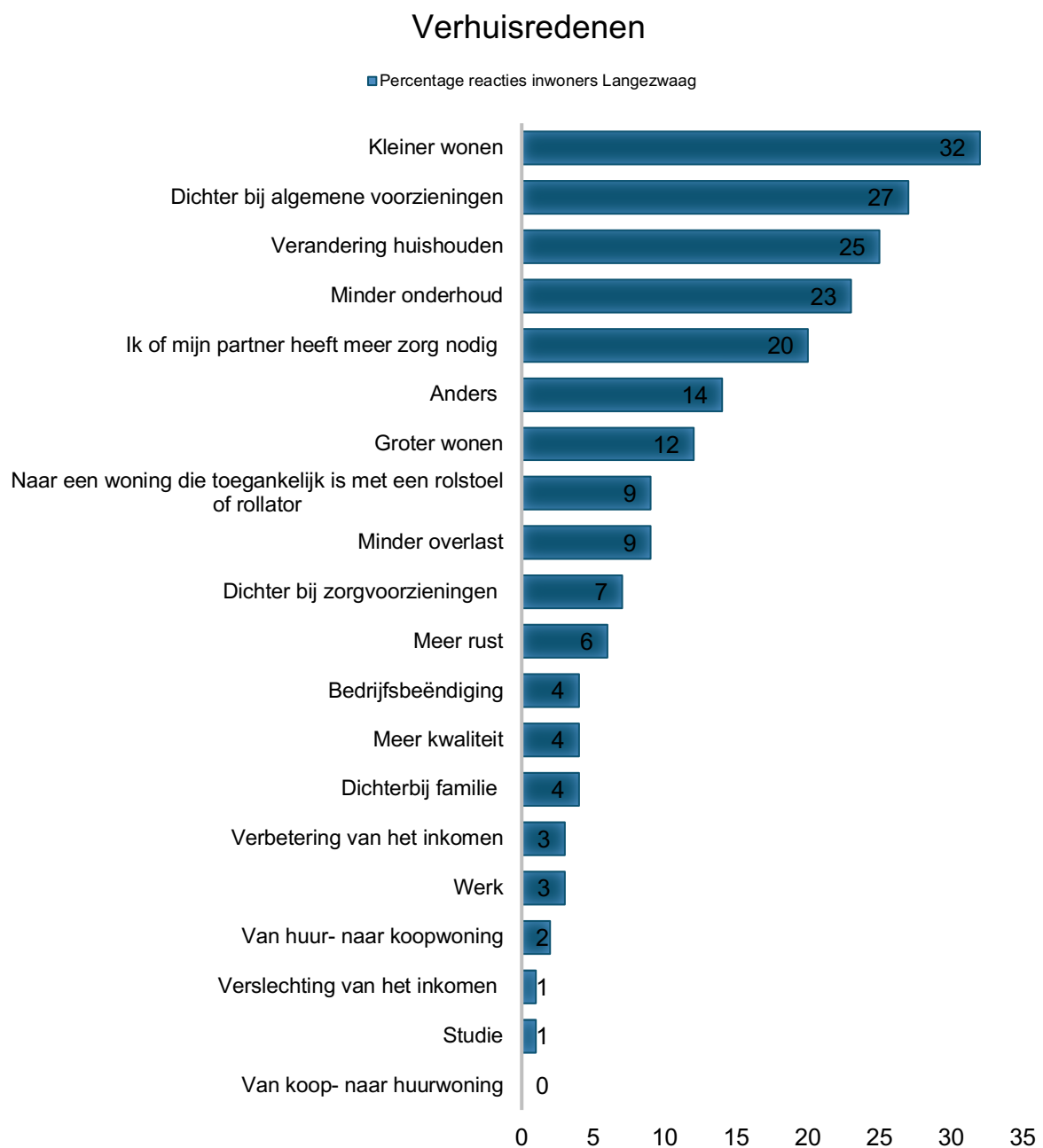
“Er zijn in Opsterland twee hele grote zonneparken. Bijvoorbeeld Nij Beets heeft er veel tijd in gestoken, die krijgen goede revenuen van de zonneparken. Het gras wordt voor de kleinere dorpen/coöperaties weggehaald. Het moet terugvloeien naar de dorpen/inwoners.”

(Quote dorpsgesprek)

2.3 Verhuizen uit Langezwaag

Waarom verhuizen?

Van alle respondenten geeft 19 % aan er nu aan te denken om te verhuizen. De overige 81 % denkt hier nu niet over na. Vier jaar geleden had 13% van de respondenten verhuisplannen.

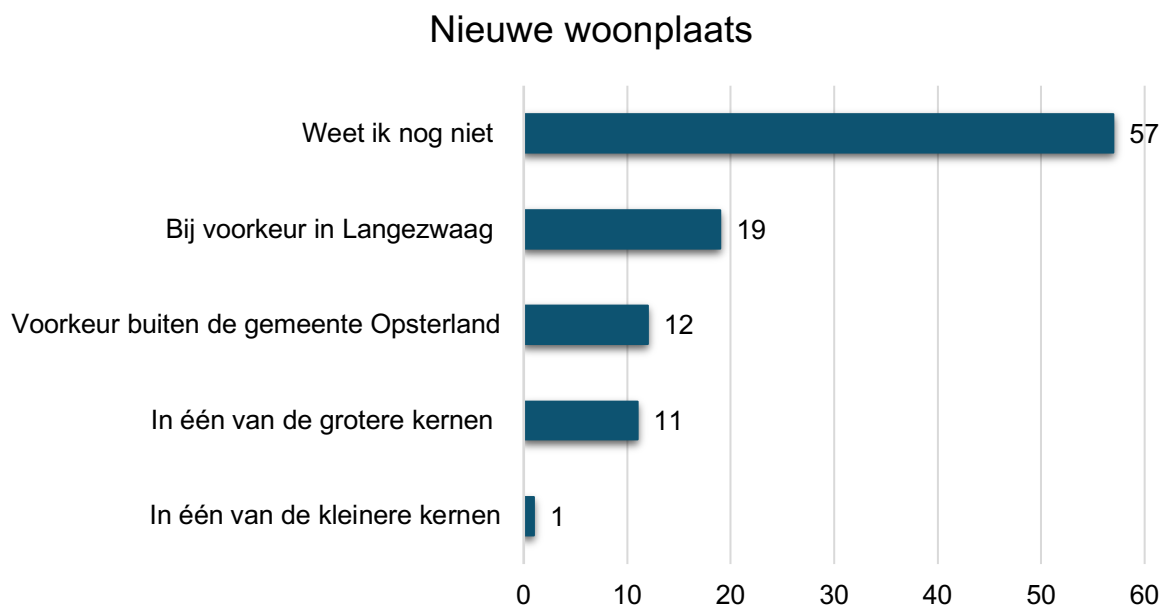
Wanneer men toch zou moeten verhuizen, lijkt de meest voor de hand liggende reden kleiner wonen (32% van de respondenten geeft dit aan). Daarna worden dichterbij algemene voorzieningen (27%), verandering in huishouden (25%) en minder onderhoud (23%) genoemd. Bij anders noemen respondenten een woning met een grotere werkplaats / atelier, overlijden, verslechteren van leefomstandigheden in het dorp en aan het water wonen. Een deel van de respondenten geeft aan niet te willen verhuizen.

“Nu de kinderen groter worden, willen we graag iets groter wonen binnen Langezwaag/Opsterland. Later als de kinderen de deur uit zijn, willen we ons ergens anders vestigen/kleiner wonen.”

(Quote respondent dorpspiegels)

Locatie nieuwe woonplaats

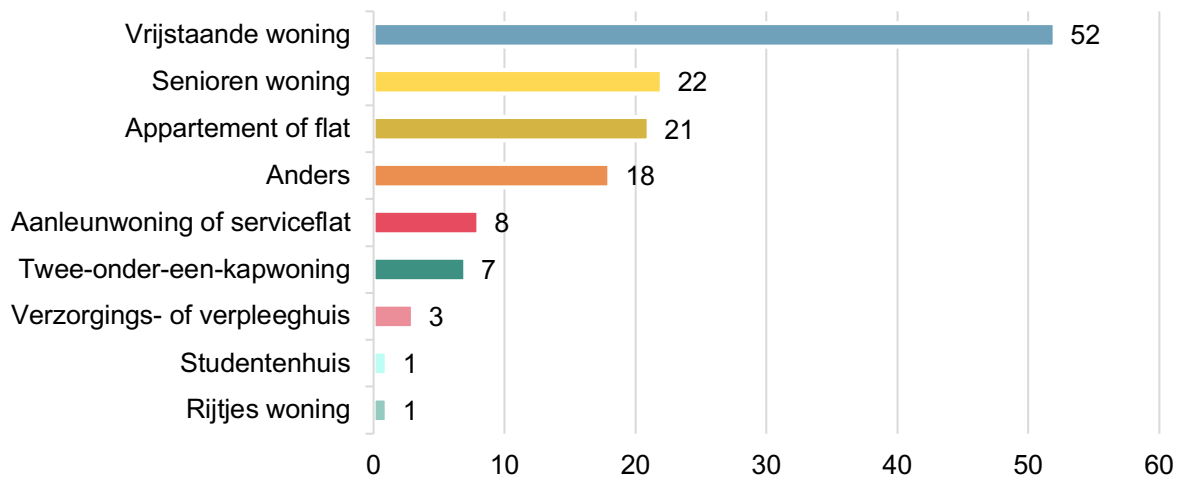
Wanneer men zou moeten verhuizen, weet merendeel van de respondenten nog niet wat de nieuwe woonplaats wordt (57%). 19% van de respondenten blijft bij voorkeur in Langezwaag wonen.

Type woning

De meeste respondenten verhuizen het liefst naar een vrijstaande woning (52%), wanneer zij zouden moeten verhuizen. 22% zou dan graag naar een seniorenwoning verhuizen. Ook een appartement of flat komt redelijk vaak naar voren (21%). Vier jaar geleden gaf 85% van de respondenten aan het liefst naar een vrijstaande woning te verhuizen. Bij anders noemen respondenten een woning met ruimte voor kantoor aan huis en een levensloopbestendige woning. Ook geven respondenten aan niet te willen verhuizen: *“Mijn huis en tuin zijn precies waarvan ik altijd gedroomd heb.”*

Gewenste woning bij verhuizing

2.4 Waarom het prettig wonen is in Langezwaag

Hieronder volgt een greep uit de, door de inwoners van Langezwaag, genoemde redenen waarom het prettig wonen is in Langezwaag.

Het valt op dat inwoners van Langezwaag zich thuis voelen. Het is fijn wonen in een rustige omgeving in het buitengebied. Er is veel groen en natuur dichtbij. Inwoners voelen zich betrokken bij het dorp. De mensen zijn toegankelijk en vriendelijk. Er is sociale controle, iedereen kent elkaar. De kleinschaligheid spreekt respondenten aan.

“Ruimte rondom het huis, fijne burens, toch dichtbij winkels. Fijn huis. Leven en laten leven houding in de buurt.”

(Quote respondent dorpspiegels)

Ook is het fijn dat Langezwaag verbinding heeft met de snelweg en het is fijn dat er een bus door het dorp gaat. De ligging is mooi centraal in Nederland. Winkels zijn binnen korte afstand bereikbaar. Het wordt gewaardeerd dat er glasvezel komt. Het is fijn dat voorzieningen zoals een school, sportvereniging en huisarts aanwezig zijn in het dorp.

“Het is rustig, ook al wonen we in de kern. We wonen in een nieuwbouwwoning, dus die is redelijk goed afgestemd voor de toekomst. Het dorpsleven (klein, dorpsfeest, activiteiten) is erg leuk. Langezwaag is niet te ver af van de bewoonde wereld, ook met de fiets goed bereikbaar.”

(Quote respondent dorpspiegels)

Wel brengen de toekomstplannen voor nieuwbouw wat onrust bij respondenten. En wordt overlast ervaren door zware landbouwvoertuigen. Het hele huis trilt daardoor.

3 Onderwijs in Langezwaag

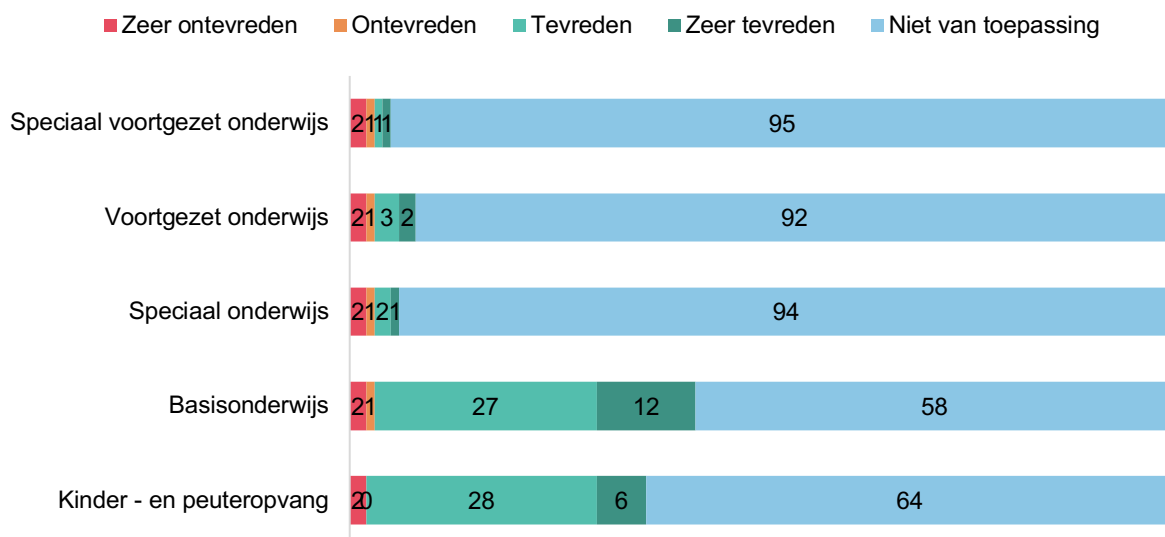
In dit hoofdstuk is beschreven hoe de respondenten denken over het aanbod, de reisafstand en de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen in Langezwaag. In Langezwaag valt het merendeel van de respondenten in de leeftijdscategorie 50+, hierdoor is bij dit onderdeel veel 'niet van toepassing' ingevuld. We kunnen ervan uitgaan dat de meeste respondenten geen schoolgaande kinderen meer hebben. Daarnaast zijn voorzieningen, zoals het speciaal voorgezet onderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs niet aanwezig in Langezwaag. Daarom is het moeilijk om gefundeerde uitspraken over dit onderdeel van het onderzoek te doen. Wel is in Langezwaag te zien dat met name over het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang relatieve tevredenheid is.

3.1 Aanbod van onderwijs in Langezwaag

Van de respondenten die iets kunnen zeggen over het aanbod van onderwijsvoorzieningen in Terwispel is het merendeel tevreden. Met name over het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang geeft zo'n 35% aan tevreden tot zeer tevreden te zijn. Voor de overige respondenten was deze vraag niet van toepassing.

Aanwezigen bij het dorpsgesprek zijn bij met deze positieve uitkomsten: *"Ik ben hier blij verrast door, dat hier zo positief op gereageerd wordt"*.

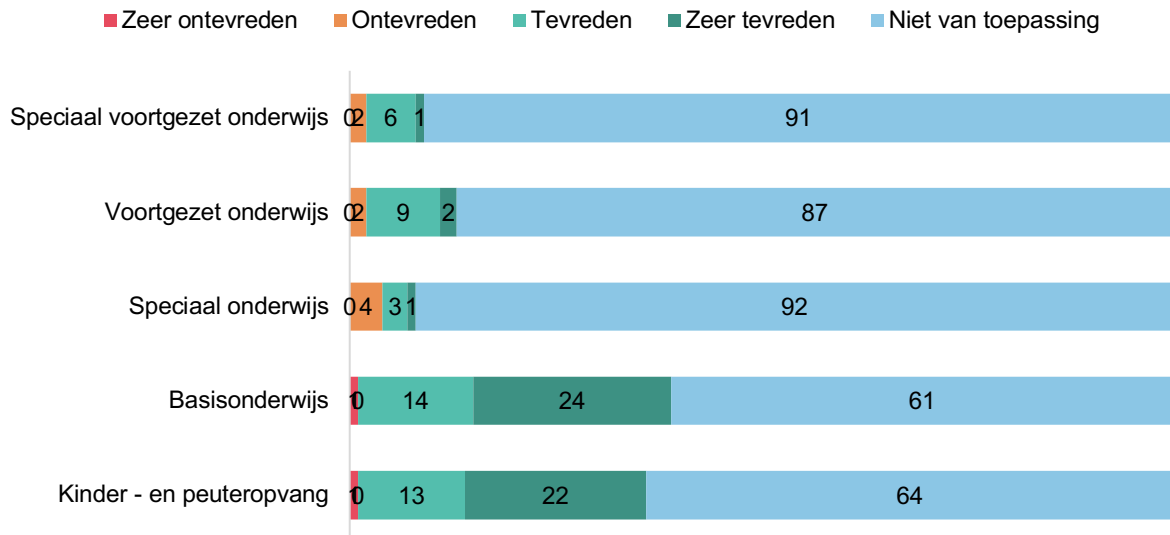
Tevredenheid over aanbod van onderwijsvoorzieningen

3.2 Reisafstand naar onderwijsvoorzieningen

Ook de reisafstand tot onderwijsvoorzieningen is voor veel respondenten niet van toepassing. Daar waar respondenten er wel iets over kunnen zeggen, met name met betrekking tot het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang, is men tevreden tot zeer tevreden.

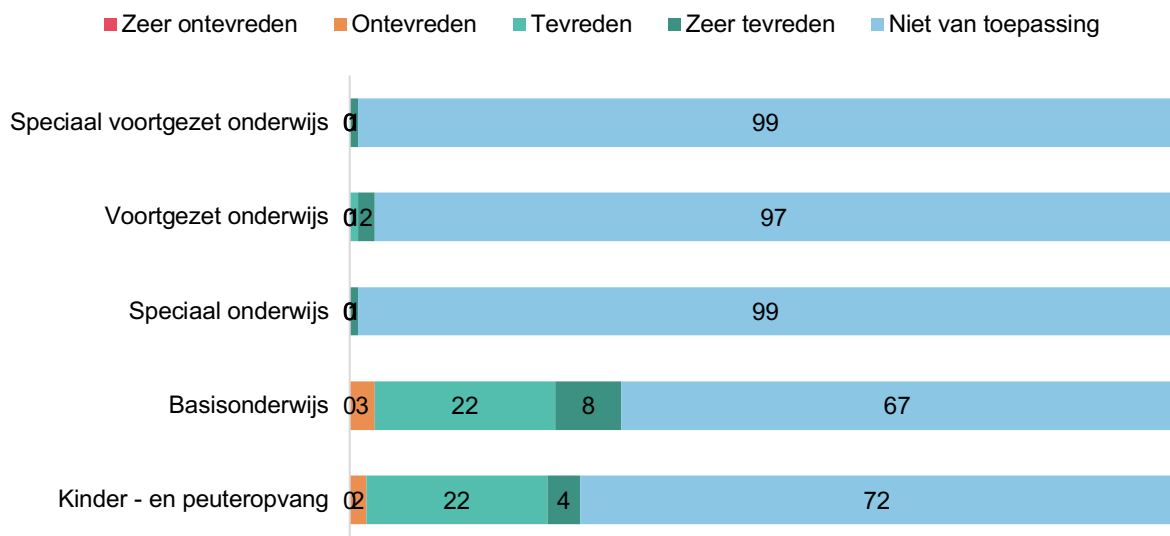
Tevredenheid over reisafstand tot onderwijsvoorzieningen

3.3 Kwaliteit van onderwijsvoorzieningen in Langezwaag

De meeste respondenten geven ook bij de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen aan dat dit niet van toepassing is voor hen. Over het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang is men over het algemeen tevreden tot zeer tevreden.

Tevredenheid over kwaliteit van onderwijsvoorzieningen

4 Bewegen & gezondheid

In dit hoofdstuk is aan respondenten gevraagd of zij lid zijn van een sportvereniging, hoe zij de sportvoorzieningen in hun dorp ervaren en hoe zij hun gezondheid over het algemeen ervaren.

4.1 Sportvoorzieningen

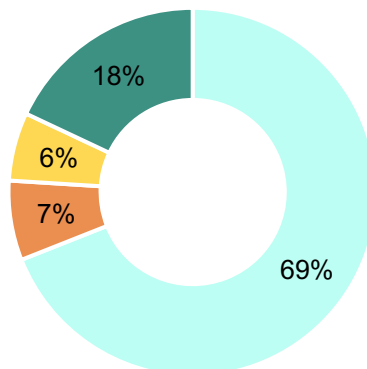
Lidmaatschap sportvoorzieningen

Voor dit onderdeel is bevestigd of respondenten passief lid (alleen als lid ingeschreven), deelnemer (ook deelnemen aan activiteiten), actief lid (bestuursfunctie/organiseren van activiteiten) of geen lid zijn van een sportvereniging in hun dorp.

De meeste respondenten zijn geen lid van een sportvereniging (69%). 18% is actief lid.

Lidmaatschap sportvereniging

■ Geen lid ■ Passief lid ■ Deelnemer ■ Actief lid

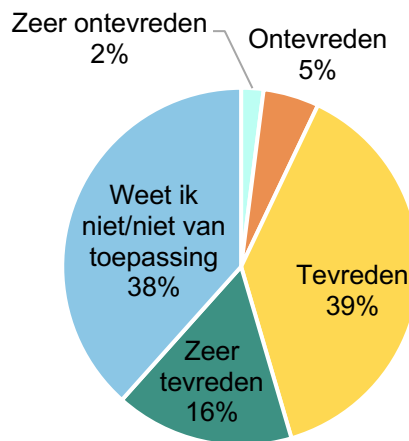
Tevredenheid over de sportvoorzieningen

55% van de respondenten is (zeer) tevreden over de sportvoorzieningen in Langezwaag. Voor 38% van de respondenten is dit niet van toepassing. Van de respondenten die zeer tevreden is over de sportvoorziening is de helft actief lid, passief lid of deelnemer van een sportvereniging. Hierbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat het ook best mogelijk is dat zij buiten Langezwaag aangesloten zijn bij een sportvereniging.

Voor de aanwezigen van het dorpsgesprek is dit positieve resultaat geen verrassing. Zij zijn heel betrokken en blij met de voorzieningen: *“De douches zijn helemaal aangepakt. Allemaal met vrijwilligers. Petje af”*.

“Het komt door de inwoners dat we hier zo’n mooie sporthal hebben. Geweldig wat hier in het bestuur gebeurt. Er was de laatste tijd wel echt wat te doen, qua verduurzaming en er is echt een hele slag gemaakt. Zo’n prachtige sporthal in eigen beheer. Dat is gelukt door zelfredzaamheid, anders hadden we een halve sporthal.”
(Quote dorpsgesprek)

Tevredenheid over sportvoorzieningen

4.2 Ervaren gezondheid

Het merendeel van de respondenten ervaart de gezondheid als goed (74%). 13% ervaart dit zelfs als uitstekend. 2% van de respondenten geeft aan zijn/haar gezondheid als slecht te ervaren. Dit percentage is vergelijkbaar met Opsterland als geheel. Daar ervaart 14% de gezondheid als uitstekend en 70% als goed. 1% van de respondenten over heel Opsterland ervaart zijn/haar gezondheid als slecht. Vier jaar geleden beoordeelde men de gezondheid in Langezwaag gemiddeld met een 7,6.

5 Ontmoeten en voorzieningen in Langezwaag

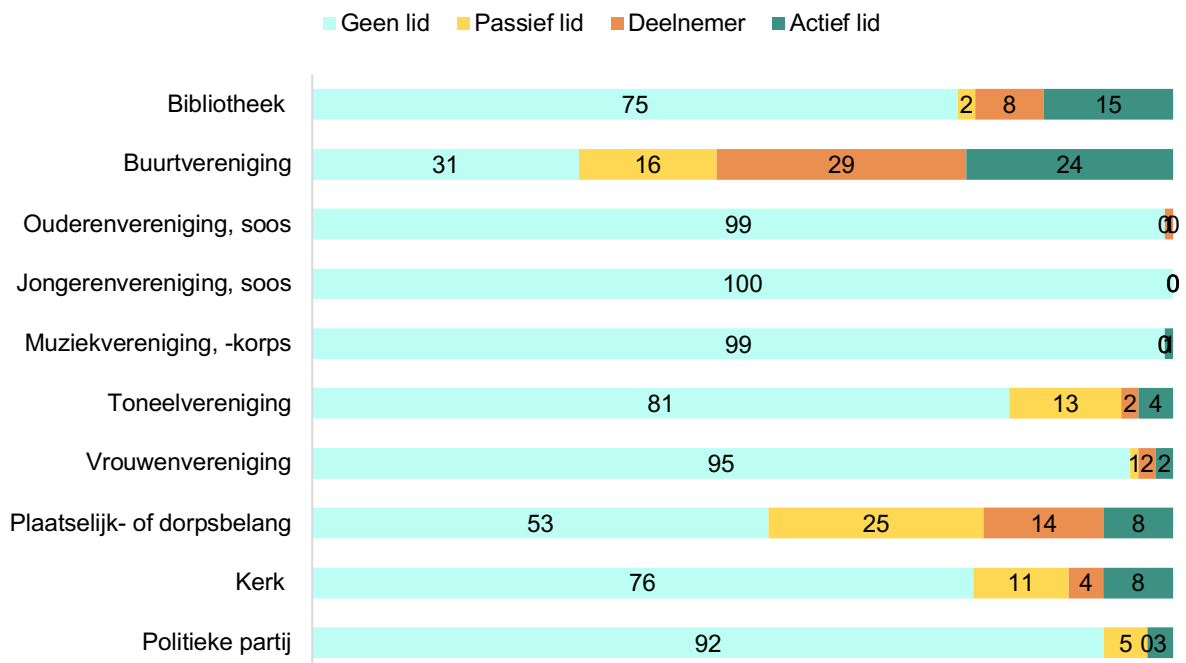
Dit hoofdstuk gaat over de maatschappelijke betrokkenheid van de inwoners uit Langezwaag. Er is bevestigd of zij lid zijn van maatschappelijke organisaties en of zij als vrijwilliger actief zijn. Verder is bevestigd in hoeverre inwoners van Langezwaag tevreden zijn over de voorzieningen in het dorp en of zij ook nog voorzieningen missen.

5.1 Lidmaatschap maatschappelijke organisaties in Langezwaag

Voor dit onderdeel is bevestigd of respondenten passief lid (alleen als lid ingeschreven), deelnemer (ook deelnemen aan activiteiten), actief lid (bestuursfunctie/organiseren van activiteiten) of geen lid zijn van een maatschappelijke organisatie in hun dorp.

In Langezwaag valt op dat relatief veel respondenten betrokken zijn bij de buurtvereniging (69%). Iets minder dan de helft van de respondenten is betrokken bij het Plaatselijk Belang (47%). Ook is een deel van de respondenten betrokken bij de kerk (23%) en de bibliotheek (25%). Het valt aanwezig bij het dorpsgesprek op dat de ouderenvereniging, -soos en de vrouwenvereniging zo weinig deelnemers heeft, de activiteiten zijn er namelijk wel volgens hen.

Lidmaatschap maatschappelijke organisatie

De percentages respondenten wat aangeeft lid te zijn van een maatschappelijke organisatie komen in grote lijnen overeen met de percentages van vier jaar geleden.

5.2 Vrijwilligers in Langezwaag

40% van de respondenten geeft aan als vrijwilliger actief te zijn. Zij voeren, in allerlei verschillende functies, vrijwilligersactiviteiten uit bij de volgende organisaties:

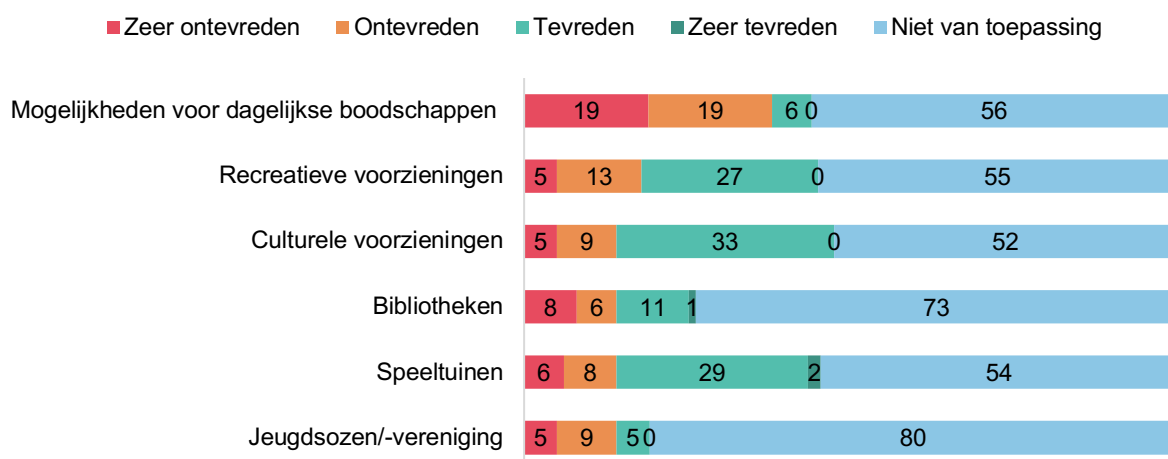
- Sportvereniging of -club;
- Toneelvereniging;
- Kerk;
- Muziekvereniging;
- Stellingwarver schrieversronte;
- Opvang Oekraïners / vluchtelingen opvang;
- Zwerfvuil opruimen;
- Dorpshuis;
- Dorpsfeest;
- Buurtvereniging;
- Sociaal advies raad / adviesraad sociaal domein;
- Plaatselijk belang;
- Dorpssteunpunt;
- Dorpstuin;
- Koor;
- Floralia.

5.3 Tevredenheid over voorzieningen in Langezwaag

Tevredenheid over diverse voorzieningen

Daar waar respondenten een uitspraak kunnen doen over de verschillende voorzieningen in hun dorp, zijn zij relatief positief. Over de mogelijkheid voor dagelijkse boodschappen in Langezwaag is 38% (zeer) ontevreden.

Tevredenheid over diverse voorzieningen

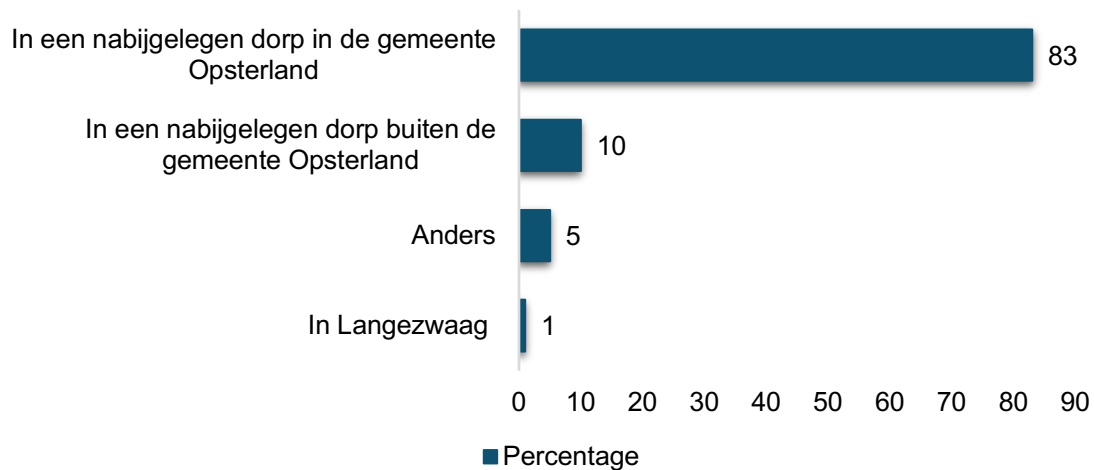

Tijdens het dorpsgesprek spreken aanwezigen over verschillende voorzieningen die er zijn, maar waar niet voldoende deelnemers op af komen, zoals een beweeggroep en koersbal: *“Koersbal is voornamelijk ook voor ouderen en dat houdt waarschijnlijk zo op, want er is niet genoeg deelname meer”*.

Dagelijkse boodschappen

Vrijwel alle respondenten geven aan hun boodschappen in een nabijgelegen dorp in de gemeente Opsterland te doen (83%). 10% geeft aan dit in een nabijgelegen dorp buiten de gemeente Opsterland te doen. Bij anders noemen respondenten dat zij dit zowel binnen als buiten Opsterland doen. Ook doet een respondent boodschappen bij de melkboer, die met zijn mobiele wagen langskomt. En doet familie boodschappen.

Dagelijkse boodschappen

Gemiste voorzieningen in dorp

34% van de respondenten geeft aan voorzieningen in Langezwaag te missen. De volgende voorzieningen zijn hierbij genoemd:

- Winkels voor dagelijkse boodschappen / bakker / slager / melkboer;
- Sportgelegenheid voor ouderen en meer diversiteit in sporten;
- Jeugdsoos / activiteiten voor jongeren;
- Recreatieve voorzieningen worden nauwelijks onderhouden en daardoor deels onbruikbaar;
- Speeltuin voor kinderen;
- Goed onderhouden schoolpand;
- Muzieklessen;
- Punt waar pakketjes afgehaald kunnen worden. Dit scheelt veel busjes in woonwijken waar veel kinderen zijn;
- Pinautomaat;
- Jeux des Boeles baan;
- Deelauto;
- Knutselclub voor kinderen;
- Bushalte buiten het dorp, in plaats van dat de bus door het dorp heen rijdt.

“...een gratis onafhankelijk energieadviseur van de gemeente die individueel advies geeft over energiebesparingsmaatregelen.”

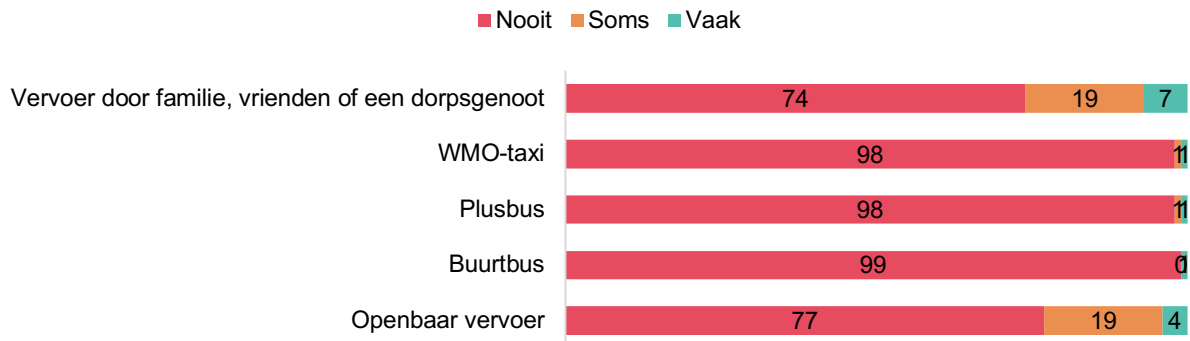
(Quote respondent dorpspiegels)

5.4 Vervoersmogelijkheden

Gebruik diverse vervoersmogelijkheden

Het merendeel van de respondenten maakt nooit gebruik van onderstaande vervoersmogelijkheden.

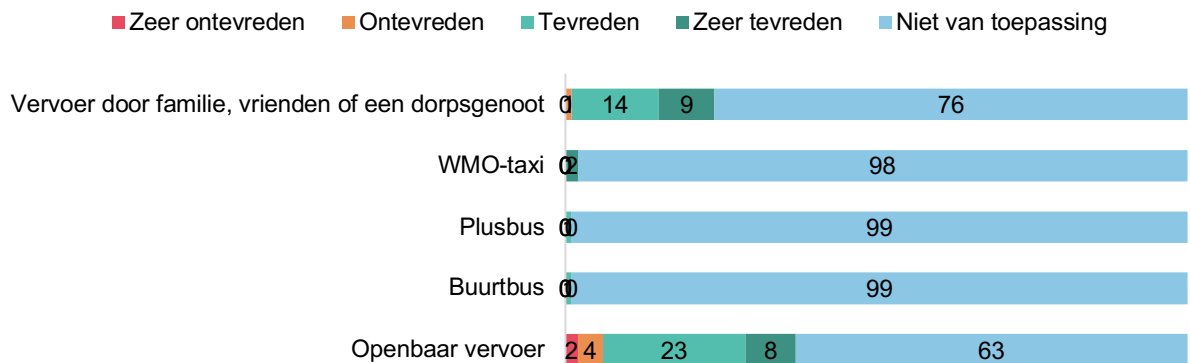
Gebruik diverse vervoersmogelijkheden

Tevredenheid over de vervoersmogelijkheden

Voor veel respondenten is de vraag over hoe tevreden zij zijn over de vervoersmogelijkheden niet van toepassing. Dit komt doordat zij in de vorige vraag al hebben aangegeven dat zij hier vrijwel nooit gebruik van maken. Een klein deel geeft aan (zeer) ontevreden te zijn over het openbaar vervoer (6%).

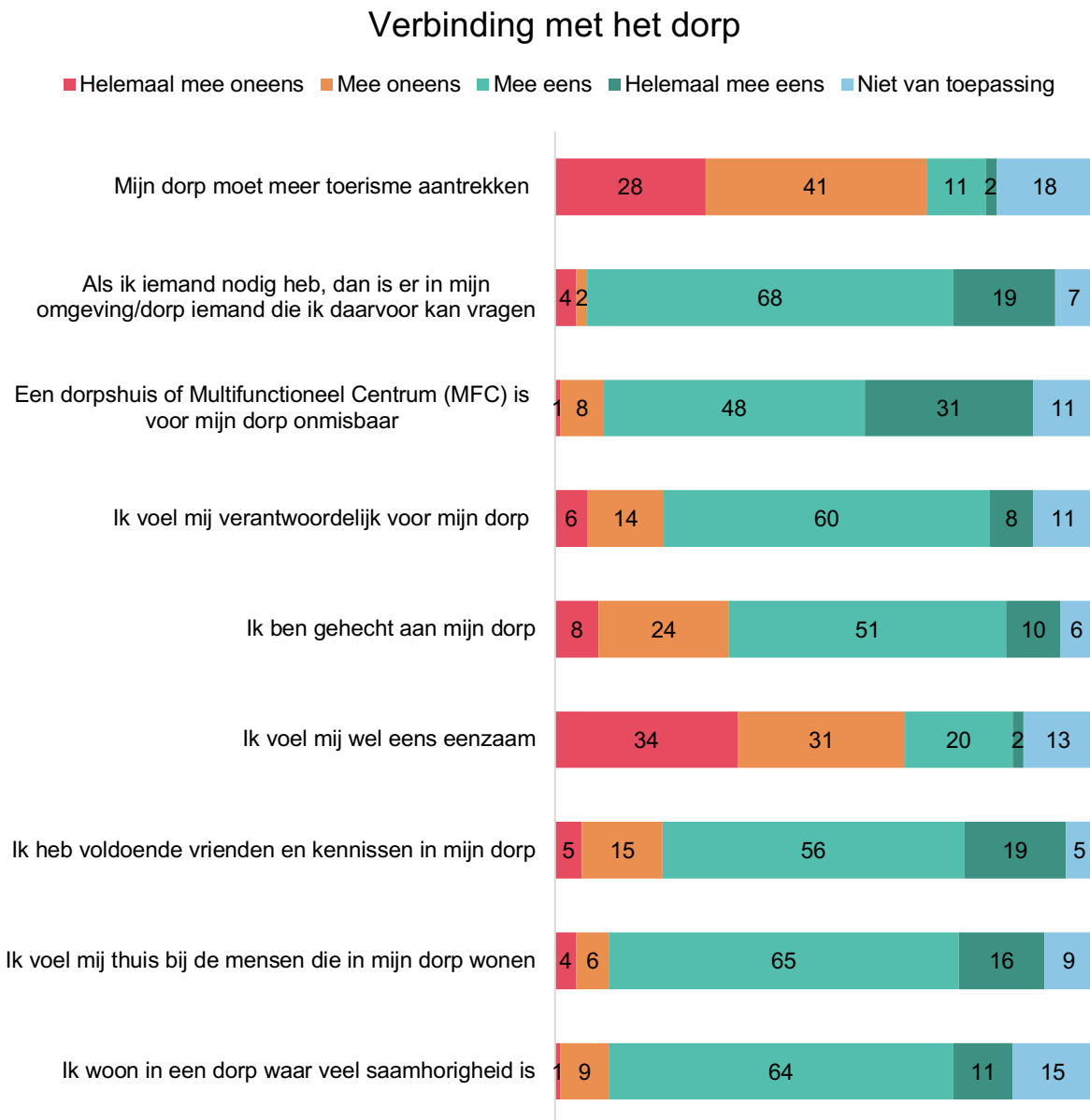
Tevredenheid over de vervoersmogelijkheden

5.5 Verbinding inwoners met het dorp Langezwaag

Om te onderzoeken hoe de respondenten uit Langezwaag denken over de verbinding met hun dorp is een aantal stellingen aan hen voorgelegd. Zij konden aangeven in hoeverre zij het hiermee eens of oneens zijn.

Het valt op dat er veel saamhorigheid wordt ervaren in Langezwaag. Ook voelen respondenten zich thuis in hun dorp en hebben zij voldoende vrienden en kennissen. Zo'n 75 - 80% van de respondenten is het (helemaal) eens met deze stellingen. Deze resultaten komen in grote lijnen overeen met de percentages van vier jaar geleden.

22% van de respondenten geeft aan zich wel eens eenzaam te voelen. Ten opzichte van de andere dorpen is dat een vrij hoog percentage. In de analyse is geen oververtegenwoordiging van een bepaalde leeftijdscategorie te zien in Langezwaag. Respondenten die aangeven zich wel eens eenzaam te voelen, zijn van allerlei leeftijden. Aanwezig bij het dorpsgesprek

vinden het lastig te duiden hoe het kan dat dit percentage over eenzaamheid vrij hoog scoort. Wellicht heeft het te maken met Corona.

“Misschien zijn mensen achter de voordeur wel heel eenzaam, dat weet je niet, je groet wel maar wat doet het met een mens? Wat kun je doen aan de eenzaamheid?”

(Quote dorpsgesprek)

32% van de respondenten is in mindere mate gehecht aan het dorp Langezwaag en 69% vindt niet dat het dorp meer toerisme aan moet trekken. Aanwezig tijdens het dorpsgesprek herkennen dit wel: *“Mensen wonen in een rustige omgeving en willen geen toerisme dus dat is logisch”*.

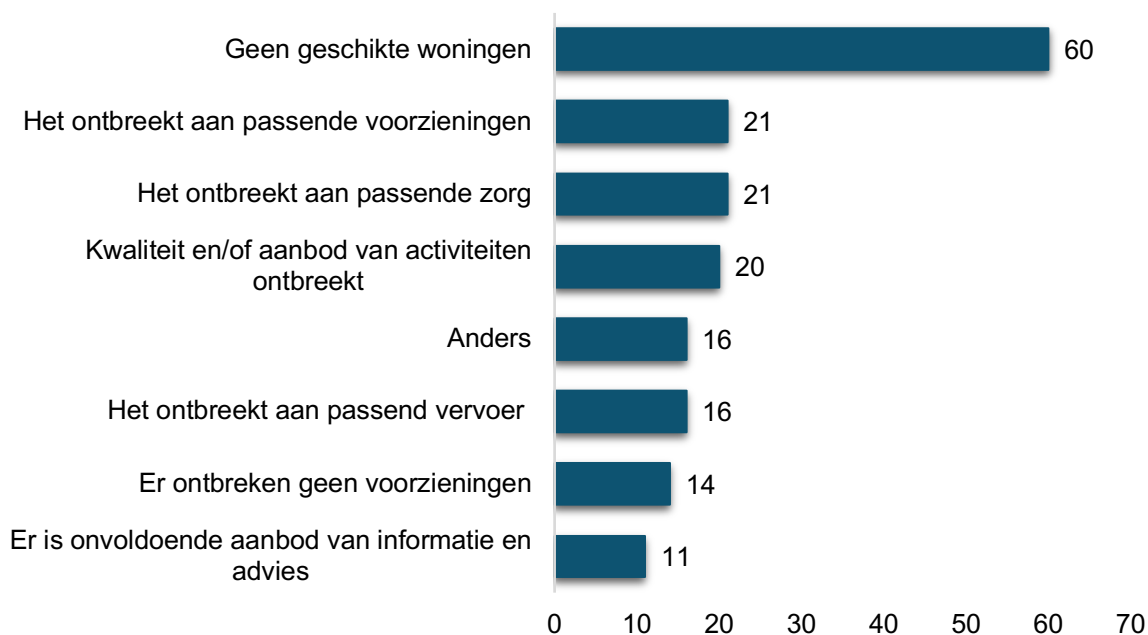
6 Zorg in Langezwaag

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de mogelijkheden voor zelfstandig wonen in Langezwaag voor oudere mensen en mensen met een beperking. Daarnaast zijn respondenten bevroegd op waar zij zich toe wenden, wanneer zij vragen hebben over bepaalde thema's.

6.1 Zelfstandig wonen in Langezwaag

Respondenten geven aan dat het in Langezwaag ontbreekt aan geschikte woningen (60%) voor oudere mensen of mensen met een beperking. Daarna wordt ook genoemd dat passende voorzieningen (21%), passende zorg (21%) en kwaliteit en/of aanbod van activiteiten ontbreekt (20%). Bij anders noemt men een supermarkt omdat veel ouderen nu naar Gorredijk of Heerenveen moeten. Ook zijn er respondenten die aangeven hier geen zicht op te hebben.

Zelfstandig wonen in Langezwaag

6.2 Ondersteuningsmogelijkheden in Langezwaag en de gemeente

Vraag & antwoord

De meeste respondenten geven aan op dit moment nog niet precies te weten waar zij met bepaalde vragen terecht te kunnen. Maar zij weten dit zelf wel te vinden, mocht dit nodig zijn. Daarnaast weet een aanzienlijk deel van de respondenten al wel waar zij moeten zijn. Met name op het gebied van zorgvragen weten respondenten waar zij moeten zijn (36%).

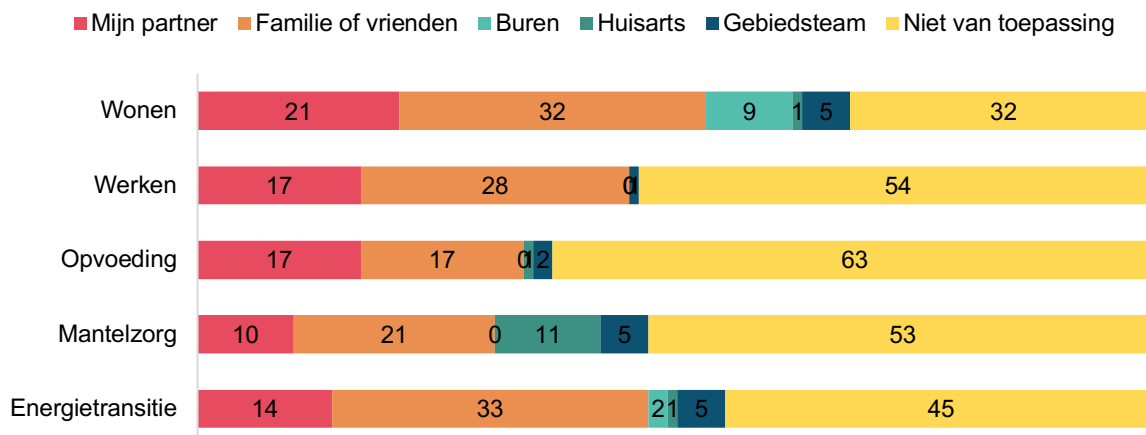
Is bekend waar inwoners met vragen terecht kunnen?

Wie heeft het antwoord?

Wanneer van toepassing, worden de meeste vragen in eerste instantie binnen de eigen omgeving gesteld. Respondenten gaan hierover het gesprek aan met hun partner, familie of vrienden.

Wie heeft het antwoord?

7 Nabranders

Aan het einde van de vragenlijst kregen respondenten de mogelijkheid om aan te geven of zij nog onderwerpen gemist hebben of dat zij nog iets anders kwijt willen. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste onderwerpen die uit de antwoorden naar voren komen.

“Spitich dat de gemeentlike oerheid net mei de 2e rykstaal mei de boargers kommunisearret ! Yn de doarpen wurdt altiten Frysk praat en mei de Gemeente yn 't Hollânsk. In miste kâns wertroch de ôfstân mei de boarger grutter wurdt.”
(Quote respondent dorpspiegels)

1. **Woningbouw** is voor veel respondenten belangrijk. Voor nieuwbouw in Langezwaag wordt door respondenten aandacht gevraagd. Hier zijn ontwikkelingen voor, maar het is de respondenten niet duidelijk waar die nu staan. Ook is een visie op de toekomst vanuit de gemeente van belang voor respondenten.
2. Het **openbaar vervoer** in Langezwaag wordt over het algemeen als goed ervaren. Alleen verdwijnt de halte uit de kom van het dorp volgend jaar. Daar zien respondenten tegenop. Ook zijn er respondenten die graag zien dat de Lelylijn er komt.
3. **Verkeersveiligheid** is belangrijk voor veel respondenten. Er wordt te hard gereden op de Hegedyk en De Plasse. Ook hebben respondenten zorgen over de verkeersveiligheid van kinderen die van de school uit Luxwoude komen. Ook moet er volgens respondenten aandacht zijn voor parkeermogelijkheden. En staan er in het weekend bedrijfswagens geparkeerd in het plantsoen: *“Het dorpsaanzicht wordt hierdoor geschaad”*.

“Nu Jonkerland al een aantal jaren bij Langezwaag op school zit, en aankomend schooljaar Luxwoude er ook bij komt wordt het hoog tijd voor een nieuwe school. De gemeente moet zich schamen dat het na al die jaren er nog niet is. Er wordt maar gepraat en niks gedaan.”

(Quote respondent dorpspiegels)

4. Er wordt **overlast** ervaren door muziek. Volgens aanwezigen van het dorpsgesprek kan dit komen doordat er af en toe leuke avonden met muziek worden georganiseerd bij de sportvereniging met een bandje of DJ.
5. Verder geven respondenten aan dat er **voor ouderen niet veel te doen is in het dorp**. En de aanvragen van **leerlingenvervoer** bij de gemeente worden als moeizaam ervaren. En er moet aandacht zijn voor de **energietransitie**.

“Wat wil de gemeente doen in de energietransitie (dan kunnen bewoners aanhaken) minder kosten door groter aanbesteden. Hoop niet dat ze de gemeente vol gooien met zonneparken en het stroomnetwerk vol raakt en wij als particulier niks meer kunnen terug leveren.”

(Quote respondent dorpspiegels)

6. Tijdens het dorpsgesprek is genoemd dat het dorp zelf **1 miljoen mini missies** heeft binnengehaald vanuit een Regiodeal project. Deze “1 miljoen mini missies” wordt uitgevoerd tijdens de Floralia feesten in september 2022. Het idee hierachter is dat inwoners van het dorp kunnen aangeven wat ze heel graag willen. Grote en kleine wensen zijn welkom. Als er maatschappelijke wensen zijn, dan worden die verzameld zodat het dorp hier later mee aan de slag kan. Het kan ook zijn dat er meerdere dezelfde ideeën zijn. Inwoners met hetzelfde idee kunnen dan aan elkaar gekoppeld worden. Zij kunnen dan meteen samen met elkaar aan de slag.

